



प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्  
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति  
सानोठिमी, भक्तपुरको

प्रशासकीय सहायक/कम्प्युटर अपरेटर/स्टोरकिपर  
(सहायकस्तर प्रथम श्रेणी प्रशासन) पदको  
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा : प्रशासन	समूह : सामान्य प्रशासन
पद : प्रशासकीय सहायक/कम्प्युटर अपरेटर/स्टोरकिपर	स्तर : सहायक स्तर प्रथम
पाठ्यक्रमको रूपरेखा : यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ ।	
प्रथम चरण : लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क : २००
द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता	पूर्णाङ्क : २५

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा योजना

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अंक भार	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामाजिक अध्ययन	१००	४०	बस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	$५० \times २ = १००$	१ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी विषय	१००	४०	बस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	$२५ \times २ = ५०$	३० मिनेट
				विषयगत छोटो उत्तर	$५ \times १० = ५०$	२ घण्टा

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	२५	मौखिक

- माथि उल्लेखित सेवा अन्तर्गतका समूहहरूको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम उपर्युक्त बमोजिम हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जे सुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारको प्राप्ताङ्क र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा प्राप्त गरेको अङ्क जोडी योग्यताक्रम अनुसार सिफारिस गरिनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०७१ वैशाख २३ गते ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएको माथि उल्लिखित सेवा/समूह/उप-समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

द्रष्टव्य १ : सीमित खुल्ला प्रतियोगिताको लागि पनि यही पाठ्यक्रम लागू हुनेछ । साथै उक्त सीमित खुल्ला प्रतियोगितातर्फका उम्मेदवारहरूको लिखित परीक्षाको उत्तीर्णाङ्क परिषद्को कर्मचारी सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली २०६९ को विनियम २९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्  
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति  
सानोठिमी भक्तपुरको  
प्रशासकीय सहायक/कम्प्युटर अपरेटर/ स्टोरकिपर  
(सहायकस्तर प्रथम श्रेणी प्रशासन) पदको  
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान र सामाजिक अध्ययन

पूर्णाङ्क - १००

१. नेपालको भूगोल
  - १.१ धरातलीय स्वरूपको किसिम, विशेषताहरु
  - १.२ प्राकृतिक श्रोतहरु किसिम, उपलब्धी र बर्तमान अवस्था
  - १.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन
  - १.४ नेपालमा पाईने हावापानीको किसिम र विशेषता । हावापानीको विविधताबाट उत्पन्न भएका आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप र जिवीकोपार्जनमा विविधता
२. विश्वको इतिहास-म्यागनाकार्टा, औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्य क्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता संग्राम, रुसी/अक्टोबर क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथा भारतीय स्वतन्त्रता संग्राम, घटना, कारण र परिणामहरु
३. नेपालको इतिहास (प्राचीन, मध्य, आधुनिक कालदेखि हालसम्मका घटनाक्रम कारण र परिणामहरु
४. नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था
  - ४.१ प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत आदि
  - ४.२ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता, महत्व
५. नेपालको आर्थिक अवस्था, विकासका पूर्वाधारहरु (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, बिद्युत आदि) र विकास योजना
६. विज्ञान, प्रविधि र स्वास्थ्य बिषयमा जानकारी
  - ६.१ विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव
  - ६.२ जैविक प्रविधि, सूचना तथा संचार प्रविधि र बैकल्पिक उर्जा
  - ६.३ कमविकास र बंशाणु, स्वास्थ्य, रोग, खोप, पोषण, सरसफाई
७. परिस्थितिक पद्धति र वातावरण
  - ७.१ परिस्थितिक पद्धतिको परिचय र प्रकार तथा जीव भू-रासायनिक चक्र
  - ७.२ दिगो विकास, जैविक विविधता, दुर्लभ पशु पन्छी र बनस्पतिहरु, विश्वव्यापी उष्णता, मौसम परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, ओजोन बिनास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोबास (बसाई सराई) आदि ।
८. अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था
  - ८.१ नेपालका छिमेकी देशहरु तथा बेलायत, अमेरिका, जापान आदि संगको सम्बन्ध
  - ८.२ संयुक्त राष्ट्र संघ अंग, विशिष्टिकृत संस्था र गतिविधिहरु
  - ८.३ क्षेत्रीय संगठन सार्क, आसियान, युरोपियन संघ
९. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत आदि लगायत समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरु र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरु सम्बन्धी जानकारी ।



प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्  
**पदपूर्ति तथा बढुवा समिति**  
सानोठिमी, भक्तपुरको

**प्रशासकीय सहायक/कम्प्युटर अपरेटर/ स्टोरकिपर**  
**(सहायकस्तर प्रथम श्रेणी प्रशासन) पदको**  
**खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम**

**द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी विषय** पूर्णाङ्क - १००

१. नेपालको सामाजिक, आर्थिक एवं वातावरणीय अवस्था
  - १.१ भौगोलिक अवस्था/स्वरूप : किसिम र विशेषताहरु
  - १.२ हावापानी : किसिम र विशेषता
  - १.३ जलसम्पदा : स्थिति र महत्व
  - १.४ वनसम्पदा : अवस्था र महत्व तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरु
  - १.५ प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी र संस्कृति
  - १.६ आर्थिक विकासका पक्षहरु : कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार र जनशक्ति
  - १.७ आर्थिक विकासका सम्बाहकहरु :सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्र
  - १.८ योजनाबद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी
  - १.९ जनसंख्या व्यवस्थापन, शहरीकरण र बसाई सराई
  - १.१० वातावरण व्यवस्थापन, जैविक विविधता, वातावरण प्रदुषण र जलवायु परिवर्तन
  - १.११ ज्वलन्त विषयहरु: गरीबी, बेरोजगारी, जनस्वास्थ्य, खाद्य सुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा र ऊर्जा संकट ।
२. संवैधानिक व्यवस्था र सरकार
  - २.१ नेपालको वर्तमान संविधान
  - २.२ केन्द्रीय र स्थानीय सरकार तथा सुशासन
  - २.३ नागरिक चेतना/शिक्षा, नागरिक समाज लगायत नागरिकहरुको दायित्व र कर्तव्य
  - २.४ कानूनको अर्थ र महत्व तथा कानूनका स्रोतहरु
  - २.५ कानूनी राज्यको अवधारणा र महत्व, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता
  - २.६ समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व, सकारात्मक विभेद र आरक्षण
३. सार्वजनिक सेवा संचालन एवं व्यवस्थापन
  - ३.१ कार्यालय व्यवस्थापन
    - ३.१.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
    - ३.१.२ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
    - ३.१.३ कार्यालयमा संचारको महत्व, प्रकार, माध्यम
    - ३.१.४ कार्यालयमा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्व
  - ३.२ लेखा प्रणाली र राजश्व प्रशासन
    - ३.२.१ सरकारी लेखा प्रणाली र लेखा परीक्षण सम्बन्धी जानकारी
    - ३.२.२ सरकारको आर्थिक कार्य प्रणालीको सामान्य जानकारी
    - ३.२.३ जिन्सी सेस्ता प्रणाली, राजश्व सेस्ता प्रणाली र धरौटी सेस्ता प्रणाली
    - ३.२.४ राजश्व प्रशासन (कर, भंसार, अन्त शुल्क) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
    - ३.२.५ बजेट सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - ३.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाह
    - ३.३.१ अर्थ र महत्व
    - ३.३.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने तरीका/माध्यमहरु
    - ३.३.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व ।

**४. केही ऐन नियमहरु**

- (क) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८ र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग नियमावली, २०५९
- (ख) भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- (ग) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, कर्मचारी सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०६९
- (घ) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन, २०४५ (संशोधन सहित) र नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित)

**५. कार्यालयमा कम्प्युटर प्रयोग**

Microsoft Office (Ms-Word, Ms-Excel, PowerPoint) सम्बन्धी जानकारी

समाप्त